Norske trolldomsprosesser

Prosessnummer: 76a

Tiltaltes navn: hans kone

Årstall: 1687

Sted: Snarum/Modum i Buskerud

Overhoffretten

Saker og dokumenter. 1688

No 1.

No 292.

1688.

Torgier Lofftthuus og hustru

Snarum. Modum.

Dømt til "Aabenbare skrifte" og bøter.

Hører formentlig til Buskerud fogderi.

[avskrevet 30.11.1933.]

Overhofretten
Saker og dokumenter.
1688.
nr. 1.

" Heceri. (Ringing med Kirkeklokker efter forúldede Folk)"

Dommens jndhold
18 ark, *)

Extract

J den sag imellem Torger Lofthuus citant ok soren skriveren sampt laúgmanden Jfver Hridt anlangende en ringing efter et barn

Torger Loffthuus

Rettens besiddere, Höglúnd, Phillipsón, Werner Nilsón, Hirtzholm, Barnholdt,

Gióre vitterligt at aō 1688 onsdagen d 22 feb: paa Ag:h. slot jndstillede sig for os údj rette Claus Allan paa Torger Lofthúses vegne producerend een oberhofrettes stefning som nest den höj kongl tittler saaledis lúdende

Stefningen befandtes for vedkommende laúgligen at vere læst ok forkyndt;

Dernest blef den kongl oberhofret forlæst laúgmandens domb dat 14 Decbr. 1687 saaledis

Da effter tiltale giensvar ok denne sags overveyende beskafenhed, [sic] eftersóm befindes,

*) Domsakten er meget ufullstendig. T.L.

at Torger Lofthuus ok hans hustrue, haver
ladet ringe dj trende torsdags afftener, ok
begierde Anders Olsón Sadelmager med fleere
at gaa paa bierget, i henseende der ved at
skulle faa ombydt deris hiemme hafuende
vanvitte barn, etc. ok forbem: Anders
Sadelmager at have brugt Guds nafn
forfengeligt i det hand slaget paa
bierget med et riis ok sagt, er her dóer
ok er her nogen inde, da luch op ok
kom ud i Gud faders sóns ok hellig
aands nafn,

Gulbrand Clemmetsón Helsen, Anne
Thorgiersdaatter, Marte Nas, Giermund
Jonsón ok Gollaug Jacobsdatt[er], som
haver efter en tiggers kierlings ord, alle
helgen aften, taget fornefnte vanvittige
barn ok gaaet til bierget med, ok
siddet ved en half times tiid, ok tid stille
med det, j tanke det at vorde ombydt, hvilke
personer, ved indstefnte dom er til
dómbt, efter recessen at staa aabenbare
skrifte, ok til Opslo hospitals lemmer
at udgive i mult penge, fórgetiufve
riedaller, derforuden til fougden S:r
Anders Clausón i omkostning at ersdatte
12 riedaller, som pro qvota bór betallis,
mens Axel Lauridsón Nordlending,
Thomas Jacobsón Soldat ok Lauridz
Hansón Skrattebierg, som med ring=
ningen haft at bestille, allene at

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
No 1.

udstaa kirkens aabenbare disciplin,

Di øfrige ok andre folk som fra Snarum ok Modumb, haver veret med paa bierget ok dennem ladet finde for at see sadelmagerens forretning, af løstighed ok enfoldighed, paa den høie øfrigheds naadigste behaug, for kongl mayts fougeds i rettesettelse over dennem, at bør

Torgier Lofthuus

vere fri; da er herudinden saaledis for rett dómbt ok afsagt, at indstefnte domb som paa laug ok ret er gründet, bør i alle maader, at staa ved magt,

Hvad sig angaar, citanternis indstefnte proùf, i henseende at slige forretninger med ringen forhen veret passerit, da saa som befindes samme proùf ei til hiemtinget, lauglig at vere citerit, ok deris proùfning efter laugen, der aflagt, til med er en aparte sag, da remitteris sligt, til øfrighedens Sogning ok paatalle, dets til bekreftelse under min egen haand ok hosbrógte signete, actum anno, die et loco, ut supra.

Iffuer Hvidt

(L.S.)

*) utydelig. T.L.

Iligemaade sorenskriverens afsigt Sst: dennd 7de *) febr: 1687 af indhold som følger,

Da effter tiltalle ok giesvar [sic.] er üdinden denne sag fornemmeligst at observere;

1. Torgier Hansón Lofthüus ok hans hüstrüe Günild Knüdzdaatter som befindes effter afgangne Knüd Korsböens fantastique snack ok siün have fattet sig saadan meening ok tancke, at det vanvittige pige barn som er hiemme hos dennem paa Lofthüus ei skulle vere deris eget barn, men formente künde findes i berget Snarümbs knatten, ok saa som dennem lenge tilforn bleven frabyttet etc:

Da üdj henseende for at erholde deris saaledis omwexlede barn igien, indfindes klarlig, hvorledis de üdkaarede dennem 3de torsdags afftener effter hver andre til at lade ringe med kloken j Snarümbs kirke ved deris tiennestefolch, samt fleere som der til /: foruden fornefnte Torgier Hansón Lofthüus sielf:/ bestilled var nembl: Axel Laüridzón Nordlending Thomas Jacobsón Soldat ok Laüridz Hansón Skrattebërg, hernest

bevises at hans hustrü bem: Günild Knüdzdaatter veret personligen paa berget, ok ombedet andre at giöre sig fölge did, desligeste ved deris üdskichede daatter Anne Torgersdaatter ladet giöre büd til Anders Olsön Sadelmager som arbeydede hos Hans Berrig paa Modümb at hand ville komme til dennem hiemme paa Lofhüis, [sic.] den tredie thorsdags afften, som ok skeede, hvor fra hand med deris villie ok videnskab sig forföjede til berget sant en deell flere folk forhen udj acten benefnt, hvilken adferd er stridende imod ordinantzen pag = 55 saa vel Ⓔ recess pag 311: ok 312: som slig üsedvanlig ringen ok visse dagers üdvalelse absolut forbyder,

Torgier Loffthuus

2. Anders Olsön Sadelmager som (:des ver:) üdj saa mange folkes nerverelse ok paasiün, dennem alle, baade gamle ok ünge til forargelse haver misbrügt Güdz nafn forfengelig, manned, ok slaget paa bierget med nogle bierche riis befindes ligeledis forsetlig): hvor vel ej andet kand siünes end vere skeed af bare üngdombs daarlighed :/ at have overtraad Güdz loüve, ordinantzen ok recessen,

3. Anne Torgersdatter Lofthuus som Lillige med Gulbrand Clemmetsón nordre Helsen, Giermund Jonsón Næs, Marthe Hansdaatter Næs, ok Gullovig Jacobsdaatter, haver forleden alle helgen afften bragt fra Lofthuus det vanvittige barn op under berget j forhaabning at vorde ombydt, hvorhelst de en half time stillstaaende forvartede, siunes dermed haft vildfarelsis tanker ok jngenlunde u-corigeret kand passere,

Torger Lofthuus

4. Joen Olsón Hofde, Peer Pedersón Christopher Langerud, Bendt Mogensón Saastad, Anne ok Groe Mogens döttere, Elluf Knudsón nedre Gubberud, Barbra Poulsdaatter, Ragnild Rasmusdaatter, Guri Nilsdaatter, Marte Christophersdaatter, Hans Torgersón Skratteberrig, Nils Hansón Berrig, Sigri Torgers daatter Offren, Lauridtz Aslachsbye, Christopher Berge, Gjertrud Engebredtzdaatter, Ellj Rasmusdaatter, ok Karen Nilsdaatter, hvilke befindes, hvor af en deel dog ere u-myndige, at have veret paa bierget, allene for at see paa sadelmageren Anders Olsóns forretning af bare lystighed, ok foregiver dermed ej andet haft i tanche, saa siunes vell at samtlig deris forhold

overhofretten
Saker og dokumenter
1688
Nr 1.

ike kand regnjs til straf ok bróde, ligeved andre forhen indfórdte personer hvis forseelse er större; –

5. Ok enddog atternefnde Torger Hansón Lofthuus med hans hustrue Gunild Knudzdaatter ok deris daatter Anne Torgersdaater, item Anders Olsón Sadelmager, Guldbrand Clemmetsón nordre Helsen, Giermund Jonsón Næs, Marte Hansdaatter Næs, ok Gulloug Jacobsdaatter, samptlig deris foróvede werk ok gierning, siunes mest af enfoldig misforstand ok forvirdenhed ok fornemlig efter afgangne Knud Korsbóes, saa ok den tigger qvindes anledning at vere skeed, ok ike bevises, udj nogen saadanne mistenchte konster som höyloflig jhukommelse Erecess pag = 311 omtaler kyndig ok forfaren at vere, dennem óve eller bruge, langt mindre noget effectuerlig paafuldt, som kand extenderis til slige konster ok virkelige mishandling som under landzforvisning eller boetzlods forbrydelse efter recessen at ansee, alligevell eragtis, samme deris forhold dog ej at bör gives bjfald formedelst superstitions forargelse skyld;

Torgier Loffthuus

6. Weledle Hr cancelie raad ok ampdtmand

Mathias Thonsberg hans velbyrdighedz udstedde befalling kongl mayts fouget sr Anders Clauson overstillet Satterit Bragenes dennd 24 febr: sidstforschinnet jndeholdende hand de skyldige til et expres berammede sageting for soren dommeren ok = 12 uvillige laugrettis mand, laugligen vilde lade indkalde, ok for justition til en retmesig ok forsvarlig doms erholdelse at stille, etc: hvorefter kongl mayts fouged han(s) höye exll: höybaarne hr stadtholders stefning haver udtaget ok sagen saavidt paafuldt stillet udi act. hvilken naadigst anbefaller retdens betiendte herudinden at kiende ok dömme hvis ret er, ok de agter at forsvare, ok som höyloflig jhukommelse E recess pag=312 absolut tilholder kongl mayts befalings mænd ok fougder med ellers alle andre som ere i öfrighedz kald. saadan forseelse ok misbrug at angive paatahle ok efter laulig process lade afstraffe etc: saa eragtes velbemt: goede mandz udstedde ordre, ok kongl mayts fougedz paafuldte sögning lauligen vere grundet paa recessen ok kongl bogstaver;

7. Saa som denne jndstefnte sag ok vedkommendis foröfvede bedrifter uforsvarlig siunes at vere meenigheden til

forargelse ok at stride imod Kirke ordinantzen sampt recessen ok der ike mentioneris noged her om det under retten saadanne sager /: adels personer dog exeperet :/ til anden eller höyere ret maa remittere, da vides ike heller vere forsvarligt den os at Kunde fra skyde thi blef saaledes for retten dömbt ok afsagt at forskrefne Törger Hansön Lofthuus ok hans hustrue Gunild Knudzdaatter med deris daatter Anne Törgersdaatter, dernest Anders Olsön Sadelmager, Gulbrand Clemmetsön nördre Helsen, Giermund Jonsön Nas, Marthe Hansdaatter Nas, ok Gollaug Jacobsdaatter efter andledning recessen bör staa aabenbare skrifte ok derfor uden en lidelig penge mulct formedelst en deell deris fattigdombs skyld til Oslo hospitals lemmer at udgive, nemlig förgetiufve rixdlr: som pro qvota skal betalle, men Axsel Lauridtzön Nordlending Thomas Jacobsön Soldat, ok Lauridtz Hansön Skraddeberg, som med ringningen haft at bestille bör allene udstaa Kirkens aabenbare disciplin; belangende de andre ok ófrige folk som fra Snarumb ok Modumb med paa berget ut supra benefnt, dennem ladet indfinde for at see sadelmagerens forredning af lystighed

Törgier Lofthuus

ok enfoldighed,
Da som de sig füldkommen erklærer
ei nogen anden tro ok tanke dermed haft
saa bör samme paa höjöfrighedz naadige
behaüg denne sinde være frj ok for [sic] for=
skaaned for Kongl mayts fogedtz i rette=
settelse over dennem, ok ei oftere til
saadan forargelig brüg sig lade finde;
Omkostningen angaaende da som aarsa=
gen for denne process allene kand
til regnis ovenbend: Torger Hansön
Lofthuus ok hans hustrue Günild
Knudzdaatter med deris daatter Anne
Torgersdaatter, dernest Anders Olsön Sadelmager,
Gülbrand Clemmetsön nördre Helsen,
Giermünd Jonsön has Marte Hansdatter
has ok Gollaüg Jacobsdaatter, saa bör
dj erstatte hans Kongl: mayts fouged
sr. Anders Clausön i Kost ok tæring,
billigst anseet tolf rixdlr. pro quota at
betalle üdj allt efter som forskrevet
staar füldbyrdiget inden neste halfve
maanedz dag, under adførd lowen
= K: B: 3 capittel gemæs, detz til

Kjöpmannsbalken. T. L.

vitterlighed ünder min egen haand
ok hos paatrögde zignetter, actum etc.

Jörgen Hansön (L.S.)
Nachskaüw

Derpaa füldte hr. welærverdighed hr.

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
nr 1.

biscopens bref til Hr. Lauridtz Gram som saaledis er indeholdende, ok af hannem fremlagt i retten

Salutem à Jesu!

reverende vir, frater in Christo dilecte

Torger Lofthuus

Efterat en selsom ringen (ike ulig den ringen ordin kalder afgudisch, herrørende af vantro ok vildfarelse) skal ike allene nylig vere passeret ved Eders annex Snarum, efter Torger Lofthuus hans formeente daatters indbillede undrychelse i et bierg grundende sig paa Knud Korsbóen hans frasagn af en druken mandz fordumplet hiernes *)

*) resten mangler
T.L.

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
No 1.

Den stormegtigste, höybaarne
herre, hr. Christian den femte
af Güds naade, konge til Danmark
og Norge, de Wenders og Gothers, etc.
Höistbemeldte hans Kongl: mayts geheimeraad, statholde
udj Norge, general feltmarschall, ober cammer=herre, etc:

Ulrich Friderich Güldenløw, herre
til grefschabet Laurwigen, saa og til
Hirtzhorn, ridder hilser Eder sr Jffver Hvid
laugmand ofver Tønsberigs laugdömme

Torgier Loffthüüs

wider at den fattige mand Torgier
Loffthüüs af Modüms præstegield,
samt hans hüsdrüe Günild Knudsdatte
paa egne og fattige börns, og flere
deris anrörendis wegne, ünderdanigst og
vemodigen hafver andraget, at være
höyt foraarsaget Eders veladelheds dom
ofver dennem feldet af dato d: 14
septembr: a: 1687. for den höy kongl:
ober hofrett til paakiendelse og for=
modentlig sveckelse at jndkalde:
wed hvilcken Eders domb Eders welwiiß=
hed hafver confirmerit sorenskriferens
Jörgen Hanßens domb, som tilkiender
dennem at stande aabenbare skrifft
og i stoer pengers üdgifter som de
alleründerdanigst formeener, er dennem

og deris, paa deris nafn og rÿcte til forkleiming, og i hvor vel de underdanigst formeener, sorenschrifveren ey schall haft föye der til, at felde saadan haard dom, om ellers deris sognepræst hr: Laurits, som var nærverende paa tinget, da den sag först blef examinerit, hafde fremvüst hans hr: bischops bref og betenckende om samme sag, som der da hafde det for hans höyærværdighed andraget, og saa formeenende allerunderdanigste, samme haarde dommer vorder sat tilside, og deris sag for den kongl: ober hofrett vel vorder mildere anseet til de fattige folckes frikiendelse og erstatning for ibragte omkostning, med vidére, som de ved deris füldmegtig allerundèrdanigst agter i rette at indgifve og forklare ::

Thj paa höjstbemte: min allernaadigste arfve herre og konges vegne büdes og befales Eder veladle hr: laugmand Jffver Hoid, at J retter Eders lÿlighed efter herom at möde citanternis füldmegtig üdj rette til förstkommende kongl: ober hofrett, som holdet vorder i anstündende anno= 1688. Desligeste paa meer höystbemte: kongl: mayts: vegne anbefalis soren schrifveren Jörgen Hanßen, at möde i rette til

dito förstkommende höj kongl: ober hofrett
til sin dombs yderligere tilsvar, og
sardelis at forklare, hvad aarsage
hand ey villet antage citanternis prov,
da hand dömte udj sagen.
Ligeledis paa atter höyst bemt: Kongl:
mayts: vegne stefnis til nu förstkom-
mende kongl: ober hofrett at möde
i egen person og forklare hvis dennem

Torgier Lofthuus

er bevist at vere passerit udj denne
eller lige tilfelde; disse efterschrefne:
Anders Kagestad, Barbra Tveten,
Amund Guberud, Ellef guberud,
Ole Persen; item Ole Braaten og Nielss
Berg, som den tid hos veret da hans
ærværdigheds biscoppens bref derom blef
lefveret til bemt: hr: Lauritz Gram.
Endeligen paa ofte höjstbemt:
kongl: mayts: vegne stefnis Eder fornt:
hr: Lauritz Gram for förstholdende
kongl: oberhofrett at fremvise, hvad
Eders höjærværdige hr: bischop Eder om
denne Sag hafde tilschrefvet.
Ladende det samtlige ingenlunde
under lowens faldsmaal. actum
Aggershuus Dennd = „ 3„ December. aº 1687.

H. Stochflet

Andviist till videre efterretning.
Strömsöe d. 7 Decembris aº 1687
Iffuer Huidt

Aº 1687 d= 10 Decembr:
Mig paa Brunsfs till
allerunderdanigste effter ret=
ningh. anvist, testerer

Jörgen Hanssen
Nachschow
~~mm~~

Til underdanigst
effterretning læst aff
Lauridtz Christenssen
Gram. Heggen den 12
Decembr. anno
87.

Anno 1687 Den
14 December er
denne steffning
læst for mig be-
kiender jeg
Anders Taastensön
egen hand

Den 11 og 14 Decembr er
denne höyærede rigens
citation for alle og
en wer wed kommende
for deris brofel [sic:] wed
lofuelig wide [sic:]. for kyndt.
Peder Dirchsen
Rören

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
Nr. 1.

Jhs.

Höyedle og welbaarne, weledle og welbr: ædle og höywiſse herrer, Kongl: ma: raad och assessores,

Som Torger Hansen Lofftthuſs, och hanſs hüstrü Günild Knüdtzdaatter med et consorter af Snarrumbs annex helder af ofüer moed end billig aarſsag stefner och tribullerer mig vnderschreffne

Torgier Lofftthuus

Jørgen Hansen Kongl: ma: suoreuschrifuer vdj Büscherüdtz fougderie fra en welbeschichet ratt til anden, j særdeleſshed til nerverende kongl: oberhofratt, og der ved tilföyer mig fortrad, ombkostning och penge spilde, hüor vel billigen for deriſs sögning och tiltalle denne sinde bürde were forschaanedt, effterdj min och laugrettedtz wdstede och afsagde domb, for weledle och welwiſse hr laugmand seign: Jfüer Hanſsen Hüid, som voreſs ordinarie ofuerdommer, til nest abüngde korſsmeſse laugting j Tonsberig war jndstefnt, och sammestedtz blefüen confirmeret, thj wide wide ieg iche med hüad föie de kand

stefne mig, och der jmod forschaane
eller forbie gaae kongl: ma: fouged s:
Anders Clausen som staar for sagen
och er sagsøger paa hanss kongl: ma:
weigne, mens her af saa vel det meere
sluttess klarlig, at deriss sag er w=rigtig,
och bedriffterne møged longstridige, saa
som hafuer vdkast til superstition och
wildfarelse, der iche allenne denne
meenighed men fleere omliggende
(desover) w=feilbar vered en stor for-
argelsse, som jeg for min ringhed
aller vnderdanigst formeener jngentunde
w=straffet kand passere, og derforre
jche helder med billighed burde kalde
de ofuer dennem til hiembting og
laugting louglig ergangne domme,
haarde domme, thj ere funderede
paa kongl: bogstafuer och hensigter
til saadan forargelige mißbrugss
afschaffelsse, saa hafuer dend dennem
derved afsagde straff och böder
wel fortienst at vdstaae och pleye,
andre lige sindede til exempel och
afschye, etc:

Angaaende det bref som wdi
stefningen mentioneris at sogne præsten
hæderlig och wellærde mand hr Lauridtz
Christenßen Gram, mig for retten burde
anvist, och om scheed da wel iche hafft
föie til saa haard en domb at fælde,

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
nr 1.

saa som weledle och welærverdige hr bischop Doct: Hans Clausen Rossing dervdinden schal gifued anledning til forschaanßel, etc: Da suareß j ald vnderdanighed at ieg om samme bref ey noged vered witterligt, iche helder war det den hæderlige mandtz pligt saadan it bref mig at anwiiße for vden gebörlig paa eschning, eller og gifuen befalling fra öfrigheden, och j fald at noget bref fra weledle hr bischop denne handel wedkommende kunde till sognepræsden vere vdgangen, saa er wendeligt det var dennem dog iche til

Torgier Lofthuus

befrielße, men well af jndhold conform med ordinantzen och recessen til paa fölgende straff,

Belangende citanternis prouf som de fore gifuer jeg schal hafue negted att tage til forhör forleden = 2 may paa hiembtinget da dommen faldt, saa kommer dette ofuer enß af lige sandhed med andre deriß löfße och v=rigtige andragelßer, thj ieg ved höyeste ed kand benegte at de aldrig var af mig som dommer begiert nogen prouf fördt, langt mindre producerit der for skefning, huilchet paa laugtinget füldkommen af mig er vorden Demonstreret og fordaret, befindeß og vdj sandhed at=

3de af samme paaberaabende proif nemblig Amund ofre Gubberud, Olle Pedersen, och Barbra Tuedden iche verred forschrefne = 2 ncy paa Singedt, huorledis kunde de da Sagis till forhör, underdanigst forhaabende for saadan deres grofue og w: sandfærdige beschyldning at vorde frikiendt, men de for w: rigtig angifuelse at sædtes til rette, och som gedagte citanter angriber angriber mig uden ringeste gifuen aarsag, allenne formedelst ieg hafuer fuldt loug och rætt, och ey deres daarlighed eller forargelige bedriffter for gode villed ansee, huor ved mig omkostning och schade til=föies, thj jeg aldrig nödt af dennem eller med consorter forschrifning och dommens forfærdigelse j denne Sag meere end en rixdaller,

Da sedtis allerunderdanigst j rette for dend höylofflige kongl: oberhoffrætt om citanterne iche bör erstatte mig ald jbragte omkostning baade till Laugding och denne höie ræt foraarsaget, efterdj findes uvederheffdige og vel det kand suare, effterssom j gode herrer for billigt gunstlig eragter, huorpaa en naadig domb vil abvardte, underdanigst begierende dette mit jndleg for rætten

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
Nr. 1.

maatte oplæssis och j hüüs affsigess
jndfördt, och som jeg iche
hafuer leilighed formedelst min ringe
betieningss opvardtning perssonligen at kand
comparere, Thi füldmagt gifuess
erlig och welforstandige mand,
samme paa mine veigne at fremblegge,
saa och till sagen süare hüüss nödigt
och lougmessigt schee bör, actum
Brunes paa Modum dend = [sic.] february
anno = 1688 ...:

Torgier Loffthuus

Eders exell = höyedle og welbaarne
hr vice ~~stadtholder~~, sambt
weledle och ~~wettr~~: herrer och
höywiisse [sic] assessores, vnderdanig
och tienistydmyge tiennere

Jörgen Hanssen
Nachschov
~~Mio~~

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
Nr 1.

#

Höyedle og velbaarne, veledle og vettr: ædle og höywiße herrer, kongl: may^ts raad og assessores, –

Torgier Lofftuus

Efftersom Thorger Hanßen Lofftuus og hans husdru Gunnild Knudzdaatter med et consorter fra Snarrum annex udj Buscherudz foigderie stefner og kalder os underteignede til proifs afflagh nemblig Amund offre Gubberud Ellug nedre Gubberud, Olle Pederßen, Anders Tosdenßen Kagestad, Alff Tuedten paa min husdru Barbra Tuedtens weigne, og Olle Gundwoldtßen Braatten fra en rætt til anden i serdeelisheed for nerwerende höyloflige kongl: oberhoffradt, hvorwel enddeel ofs dog tilforn for laugtingsretten, woris witterlighed og sandhedz windesbyrd indgifvet og forclarret hafver, og med ald billighed som vnderdanigst formehner iche burde drages fra ens werneding, da stefningen tilbörligen at honorere, aarsages wij fattige og enfoldige folch, noget schrifftlig at frembsende som beder udj naade maatte worde anseet, –

1. Jeg Amund öfre Gübberud som formedelst alderdomb og schröbelighed saa og min husbrües dagelige v=roelighed schyld iche kand möde paa hofretten, vide ey noged andet at proüfve end huis schrifftlig üdj laugtingsretten ladet indgifve nembl: huorledis jeg for=9aars tiid siden der min hustrü Lifve Helges daatter, (dess war) war blefven v=roelig og bordt löben til schougen saa jngen wiste hoorthen, da i henseende for at rettlade det fattige forwildede mennische igien lood ieg ringe effter forrige fouged sal: Troels Knoffs tilladelsse med klochen i Snarrümbs kierche 3de gange en tiness tiid om afftenen og effter at hün saaledis werret bordte vngeferd = 10 vgers tiid, blef hün fünden paa en gaard i Landz prestegield kaldes Enger, hüor fra kom hiemb til mig igien, lefver endnu menss gandsche v=roelig og schröbelig,

belangende de Löffthüüssfolch derress forredragende at ieg schülde were stefndt til mellom tingstüe forleden =2 maij her om at proüfve, saa war ieg ey anderledis warssel gifven end wed Torger Hanssen Loffthüüs sielf thij mötte ieg iche helder samme tiid paa tinget men bad min naboe Elluf Gübberud lysse om jeg blef paa raabt mit

lovglige forfald formedelst min hüsdrües store schröbelighed schyld, —

2. Jeg Olluf nedre Gübberud hafver ey noged widere at pröufve eller tilstaae, end hüis forhen üdj laugtingsretten schrifftlig ladet indgifve hvor til mig reffererer,

belangende de Lofftthüüs folchenes forrebringende üdj stefningen, hvorledis jeg til forleden — 2 maj war stefndt at pröufve for hiemb retten da bekom jeg ey anden varsel der om end wed

Torgier Lofftthüüs

Thorgier Hanßen Lofftthüüs sielff, og allige wel ieg mödte paa tinget, saa bleff ieg dog iche paa raabt eller frembedsched, —

3. Jeg Olluf Pederßen formedelst svaghed og schröbelighed schyld kand ey möde paa hoffretten hafver ey anderledis at pröufve eller tilstaae end hüis schrifftligt for veledle hr laugmand ladet frembleggе, som war formellende at for ofüer = 10 aar siden da min afgangne hüstrü Ragnild Joensdaatter kom üdj v = roelige tancher og opholdt sig natt og dag til schovgs en gang paa = 9 dages tiid, saa ingen wiste hvor hun war, da lod jeg ringe 2de gange med klochen i Snarrümbs kirche effter forrige föged

sf: Troels Knoffs tilladelse og dette hver gang en times tiid om afftenen og 2de doges tiid effter dend sidste reigning fandtes hun igien östen for en gaard kaldes Helfsen i en dall,

angaaende Lofftthüüs folchenes andragende i stefningen det jeg forleden = 2 maj war stefndt til pröüfs for Riembretten, da blef ieg ej anderledis stefndt end wed Thorger Hanfsen Lofftthüüs sielf, hvor fore ieg iche helder mödte paa tinget war og schröbelig, er wel = 20 aar siden ieg sidst sögte ting, –

4. Jeg Anders Tostenfsen Kagestad formedelst alderdomb schyld kand ej möde paa dend Kongl: oberhoffrett hafver ej videre at suare proüfve eller tilstaae for üden det samme jeg schrifftlig i laugtings retten jndgifvet hafver, nembl: at en gammel qüinde wed naüfn Karrj Olfsdatter, som fordüm tider boede paa Dignes sagde for mig, end gang for ongeferd = 40 aar siden medens jeg boede paa Engelstad, hüorledis hun schülde hafve ligget en gang i satter paa Dignes wolden dog lenge tilforn, og hafft med sig jt lidet barn = 2 aar gammelt, og som hun en gang hafde gaaed ofver dito Engelstad wold at hände sig nogen brande weed og barnet schülde füldtes med et

et stóche offver wolden, da imeden
hün sanchede paa weden schal barnet
blefüen borte for hende, der effter giorde
hün büd neder i bóyden om folch at
lede med hende, men fandt iche barned
igien, siden berettede hün de hafde en
klocke der oppe fra Viiger kirche og
ringet med dend paa satterwolden üdj
forhaabning at bekomme barnedt
igien, hoor wel scheede iche, dette war
saaledis hendes ord og talle for mig
og ieg der om ey noged sielf witterligt,

Torgier Lofftthüus

angaaende at schülde próüfve
forleden = 2 maj paa Mellom tingstue
som üdj stefningen meldes saa war jeg
wel samme dag paa tinget men
iche hórde Lofthüus folchene fordrede
mig üdj rette, –

5. Jeg Alff Tuedden paa min hüstrü
Barbra Tuetlens weigne hafver ej anderledis
eller widere at tilstaae og próüfve
foruden hüis schrifftlig üdj laugtings
retten forleden korsmesse laugting
ladet indgifve hoor til mig reffererer, og
og som bem.te min hüstrü er ved alder
Saa kunde hün iche móde paa tinget
forleden = 2 maj: besónderlig naar iche
war stefndt der till, –

6. Jeg Olle Gündwoldsen Braatten formedelst

alderdomb schyld kand ey móde tilstaar
og profver her med for dend höyloflige
Kongl. oberhofrett, hvorledis Thorger Lofthüüs
og hans qüinde Günild Knüdzdaatter bad
mig og Niels Hanßen Berrig gaa jnd i
stüen paa Lofthüüß en dag forleden aar,
hvorhelst sogneprasten dend hæderlige og
vellærde mand hr. Laüridz Christenßen
Gramb war jnde for at hörre paa
prastens ord og giensüar til dennem
effttersom dj schülde hafve lefveret hannem
it breff fra bißpen, hvilchen deris
begiering wj og effterkom, saa sagde
qüinden forn.te Günild til prasten
fader maa wj komme fremb til alters
i morgen effter bißpens bref da swarrede
hr. Laüridtz jeg wed iche hüad jeg kand gjöre ~~ded~~ wed, thj brefved er affentoe,[sic.] men
brefvedz indhold hörde wj iche eller
wide hüad det war, saasom prasden
læste brefvet for sig sielf og hüad dag
eller tid dette passerede kand jeg iche
erindre hafver iche helder werredt
stefndt i denne sag noged at proüfve
för endnü til oberhofretten;

Begierer alleründerdanigst at denne woris
sandferdige erklering saa og at woris
üdblifvelse for alderdomb schröbelighed
og anden löuglig hindring schyld,
vdj naade maa ansees der hos füld-
magt gifven erlig og velforstandig mand

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688
Nr. 1.

samme for retten at fremblegge,
actum Kagestad paa Moedumb dend =
februarij ao 1688.

Eders exell: høyedle og velbaarne
hr: vicestadtholder, sambt veledle,
og velbr: herrer, raad og assessores
underdanige tiennere,

Torgier Loffthuus

Olle OPS Pedersen
nafn

Anders Taastensønn
egen ha

Overhofretten
Saker og dokumenter
1688 Nr 1.

Høy welbaarne, høy og weladle, welbr: herrer, og assessores üdj dend kongl: oberhoffret,

Torgier Loffthüus

Effterson Torgier Loffthüus af Moedüms præstegield med hans hüstrüe Güunild Knudsdaatter, paa egne, børns og fleere deris andrørendes weigne, hafüer til denne høyloflige kongl: ober hoffret indstefnedt mig, for en min ofüer dennem afsagde dom, nestleden Corsmesse laugding dend 14 sept 1687. hüorwed dennem tilfindes, at staa aabenbare schrifft og endeel pengers üdgifter, som de formeener, er dennem og deris nafn og ÿmpe til forkleining, og derfore formoedende, dend at worde sat til side, og deris sag for dend kongl: ober hoffret wel worde mildere andseet, med widere stefningen indholder, saa er dertil mit mit ünderdanige süar, at ieg refererer mig til min actes beschrifüelsse og afsagde domb, som samme sags beschaffenhed forclarer, thj deraf schal nochsom befindes, jeg citanterne ingen v: ret hafüer tilføjet, mens füelt hans kongl: may:t allernaad:t üdgangne lower, som alworlig forbyder ald slig superstition og adtferd, som herüdinden er scheed, iché at maa bruges eller giøres

under saadan stor straf, som
höystbemte Kongl: leges formelder;
formeder derfore underdt:, min dom, saa
retteligen, efter meer höystbemte Kongl:
lover, at were afsagt, at dend bliffuer
wed magt staaende, og mig kost og tæring
worder tilfünden; Guds naade
forönsches de höywiise herrer,

Strömsöe d: 4 febr a°: 1688.

Allerydmyygst og dienist:
forpligtende tienner,

Iffüer Hüidt

Overhoffretten
Saker og dokumenter
1688
Nr 1.

Welbaarne og høyedle
weledle og høywiise herrer.

Torgier Loffthuus

Saasom ieg er indstefnt for denne høykongl. oberhofret af Torgier Lofftthuus og hans̄ qvinde for at frem-wiise een hans̄ høyerwerdigheds min hr. bischoppis missive till mig schrefuet, anlangende sit goede bedenkende om dend sag, som ko: ma:ts fogd ibidem hafuer paatalet imod dennem da saasom ieg formeener det iche kunde anstaae mig, enten at meddeele dennem copie af noget min welerwerdige hr. bischops bref mig tillschrefuen, huorwell dee det wille begiere, ey heller well anstaaelig, paa woris bøydes hiembting at producere min høyærede hr. bischobs breff, saa formoeder ieg dermed iche at hafue begaaet nogen faut, mens nu effter høyanseelige rigens stefnings foreleggelse indlefueerer gierne hermed samme missive for Eders høyædelwishheder; og for det øffrige henstiller sagen till dee høye herrers schiønsomhed, effterson ieg for min eegen persohn ellers, udj ingen maader er interesserit udj denne sagh. Dette mit eenfoldige tillsuar tillige med

welbemte: hr: bischoppifs breff hafüer ieg ombedet stads procurator, Claufs Alan for dend Kongl: oberhofret at insinuere, forblifüer

dee höy og weledle hofretsifs herrers
tienistydmyg*ste*

Datum Heggen præstegaard,

Laüridtz Christenfsen
Gram.